

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

י"א ניסן, ה'תשל"ה

חלק ב – יוצא לאור לימים ראשונים דחג הפסח, ה'תשפ"ב

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ימים ראשונים דחג הפסח הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק שני מהתוועדות י"א ניסן ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון יצא לאור לשבת הגדול).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום הבהיר י"א ניסן, ה'תשפ"ב,
מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2022 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5782 • 2022

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

יג. ענינו של חג הפסח (כאמור לעיל שעומדים אנו בימי ההכנה אליו) — שבו נעשו בני לעם, כמבואר בארוכה במפרשי תנ"ך⁶⁷ על הקאפיטל ביחזקאל⁶⁸ שמבאר דוגמא ומשל מענין הלידה אודות הזמן שיצאו בני ממצרים, ומזה הובא גם בסדר ההגדה: "ואעבור עליך ואראך וגו'"⁶⁹. ומזה מובן, שהענין דיצי"מ שאז היתה לידת עם ישראל מזכיר את הענין של לידת ילד, שצריך להכין את כל הענינים הקשורים לחינוך הילד בגשמיות, חינוך הגוף, ולאח"ז — "משהתינוק מתחיל לדבר אביו מלמדו תורה"⁷⁰ — החינוך בענינים רוחניים.

וכמדובר כמ"פ⁷¹ שהחינוך של ילדי ישראל מתחיל כבר תשעה חדשים לפני לידתם — עי"ז שהאב והאם מתנהגים ע"פ תורה בכל עניני טהרת המשפחה, שאז ממשיכים נשמה קדושה או לבושים לנשמה קדושה כו' (כמבואר בתניא⁷²),

ובלשון פשוט — כפי שעכשיו כבר מודים כולם, שהנהגת האב והאם קודם העיבור יש לה השפעה על הילד הנולד, תכונות גופו, אם יהי מבורר ומזוכך, ומה יהיו רצונותיו וכו',

ולכן, כאשר האב והאם מתנהגים כדבעי, בטהרה וקדושה, עוד לפני ט' חדשי העיבור, הרי זה כבר התחלת חינוך הילד, שיגדל באופן שההורים ירוו ממנו נחת אמיתי, לאורך ימים ושנים טובות — שהרי אפילו כשהילד נעשה כבר עצמאי ע"פ תורה, ע"פ אנושיות וע"פ שכל, כשנעשה בן י"ג שנה, בר-מצוה, והילדה נעשית בת י"ב שנה, בת-מצוה, רואים בטבע, שההתקשרות והנחת שיש להורים מהילדים נמשכת עד מאה ועשרים שנה; ככל שיגדל הילד, מרגישים האב והאם נחת גדול מהנהגתו הטובה וכו' (או להיפך ח"ו, אם הנהגתו היא שלא כדבעי).

יד. ומזה מובן שחג הפסח (החל מימי ההכנה לחג הפסח) קשור עם ענין החינוך:

דובר כמ"פ בארוכה שנקודה עיקרית בכל ענין ה"סדר" הוא חינוך הילדים, ועד לילדים קטנים ביותר — "תינוקות" (כלשון הגמרא⁷³), שאם לא יעשו עצות מיוחדות אזי יירדמו בתחילת הסדר, הנה גם אותם משתדלים למשוך ולהכניס ל"סדר", באופן שהם ישאלו שאלות וישמעו את התשובות וכו'.

71 ראה גם ת"מ חע"ג ס"ע 169. וש"נ.

72 ספ"ב.

73 פסחים קח, סע"ב ואילך. קיד, ב.

קטו, סע"ב.

67 ראה פרש"י רד"ק ומצו"ד.

68 טז. וראה גם תו"א ר"פ וארא. ובכ"מ.

69 שם, ו.

70 ראה סוכה מב, א. ועוד.

ואין זה ענין טפל ב"סדר", היינו, שעורכים את ה"סדר" עם הגדולים, ולאח"ז מצרפים אליו גם את הקטנים, או עכ"פ שעריכת ה"סדר" היא עבור הגדולים עם הקטנים בשוה, אלא כל ענין ה"סדר" נקרא בשם "הגדה", שנקראת כן ע"ש הפסוק⁷⁴ "והגדת לבנך", שמזה מובן שזהו העיקר בענין ה"סדר", שהוא התחלת ויסוד של כל "זמן חרותנו" בכל חג הפסח.

ונמצא, שההכנות לחג הפסח מדגישים יותר מה צריך להיות הענין העיקרי בתקופתנו זו בכל מדינה, ובפרט במדינה כמו ארצות-הברית, שבה רואים בגלוי שהיכולת והרשות נתונה לכל אדם לחנך את ילדיו במדה המרובה ביותר של יראת ה' ואהבת ה', אהבת התורה ואהבת המצוות, מבלי שאף אחד יפריע בזה, ואדרבה: יחלקו לו כבוד,

— באותם חוגים שביכלתם לחלוק כבוד אמיתי, אע"פ שבחוגים שחולקים כבוד שאינו אמיתי יכול להיות שלא יהיו מרוצים ממנו. והרי החילוק בין כבוד אמיתי לכבוד שאינו אמיתי מתבטא בכך ש"שפת אמת תכון לעד" (כלשון הפסוק⁷⁵): כבוד שניתן היום, מחר ומחרתיים ו"לעד" — סימן שהוא כבוד אמיתי; ואילו כבוד שקשור עם ענינים שאינם תומ"צ — הרי זה רק בגלל שלפי שעה זקוק הוא אליו, או שחושב שלאחר שעה יזדקק אליו, אבל לאחרי כן, כאשר בטל דבר, אזי בטל כבוד! —

כפי שרואים את היחס שניתן ליהודי שמחנך בניו ובנותיו על יסודי התורה ומצוה, אע"פ שאין הדבר מכניס דולרים במזומן... שזה סימן שהוא עושה זאת מצד הטוב שבתוכן הדבר, שלכן, אפילו אם בנוגע לעצמו חוסך לפעמים טירחא מיותרת, ולא מוצא לנכון להזהר ממצייאות בלתי-מצוי, הנה בשעה שמדובר אודות ילדיו, הרי טבע ההורים שלא חוסכים טירחא כלל, ומשתדלים להבטיחם לא רק מפני דבר מצוי, אלא אפילו כשיש ספק וספק-ספיקא ומאה ספיקות אולי יארע ח"ו דבר, מבטיחים זאת כבר בחינוך הילד, שלא יתפעל מזה, אלא יעמוד חזק באמונתו ית' ובתורתו ובמצוותיו, שעי"ז הוא יהודי כדבעי, שהרי "אין אומתינו אומה אלא בתורתה"⁷⁶.

וזהו הדבר הראשון שנוגע שיעשו ההורים, הסבים והסבתות, ומה שנוגע לכל מי שעדיין חסר לו ביהדות, מאיזו סיבה שתהי', ועכ"פ אין לו את השלימות הדרושה, שאז הוא בגדר של "תינוק" ו"תלמיד" בערך וביחס הענינים שאודותם צריך עוד ללמוד.

(75) משלי יב, יט.

(74) בא יג, ת. וראה אבודרהם בסדר

(76) אמונות ודעות להרס"ג מאמר שלישי

הגדה ופי'. הובא בהגש"פ עם לקוטי טעמים

והרי זהו הפירוש הפשוט במארז"ל⁷⁷ "ושננתם לבניך אלו התלמידים" — שאין בזה הגבלה כלל: גם אם התלמיד הוא בן קי"ט שנה ושס"ד ימים, הרי כיון שלפי מספר "מאה ועשרים שנה"⁷⁸ נותן לו הקב"ה עוד יום בחייו, עליו להתנהג ביום זה באופן ד"איזהו חכם הלומד מכל אדם"⁷⁹, כך, שאדם זה שילמדו פרט זה נקרא "רבו", ואילו הוא נקרא "תלמידו" — "בניך אלו התלמידים"⁷⁷.

ואם אינו מוצא רב שילמדו תורה — צריך להתייגע בעצמו ולחפש בספרים כו', עד שימצא את הנקודות שחסרות לו.

ונוסף על המדובר באופן שכלי כו', הנה בשעה שמסתכלים על המציאות רואים שכאשר פוגשים ברחוב יהודי שחסר אצלו בענין של יהדות, אין זה באופן שיודע זאת ואינו רוצה לקיים ח"ו, אלא באופן שאינו יודע כלל מציאות זו, ומיד כשמספרים לו אודות יהדות ואודות תורה ומצוות (שזהו אמיתית ענין החינוך) — הרי הוא תופס ואוחז בזה, כיון שמרגיש שזהו העצם והשורש ומקור שלו, שעשרות דורות במשך אלפי שנים מסרו יהודים את נפשם על זה; וכאשר מדברים עמו באופן לבבי ("מיט הארציקייט"), הרי הוא מרגיש זאת, ולכן שש ושמח לעשות רצון קונו — ללמוד זאת בתורה, ו"גדול לימוד שמביא לידי מעשה"⁸⁰ — להמשיך זאת בחייו היום-יומיים.

טו. ונקודת הדברים — דכיון שעומדים ב"יום המעשה", צריך להזהר שלא ליטול מיהודים ריבוי זמן, ועד שאפילו בנוגע לקריאת התורה איתא בגמרא⁸¹ שתיקנו בימות החול "שלשה גברי" בלבד, כיון שהם "מי מלאכה", ועאכו"כ בנוגע לדברים הנאמרים, ולכן יש לאומרם עכ"פ בנקודה:

הנקודה החיונית שבה תלוי קיום היהדות היא — לפעול להכניס את כל ילדי ישראל, הן בנים והן בנות, בחינוך על יסודי התורה והמצוה. ועכשיו פעל הקב"ה שתהי' העבודה בנקל, ללא נסיונות, כך, שבמאמץ קטן יכולים לפעול זאת, ואין הדבר תלוי אלא ברצון!

יש מספיק כסף, ופלא גדול יותר — שיכולים אפילו למצוא מספיק מלמדים ומלמדות שילמדו עמהם, דכיון שמדובר אודות לימוד היסודות של תורה ומצוותי', יכולים למצוא על זה מספיק מלמדים ומלמדות, והעיקר — מדריכים ומדריכות;

(80) קידושין מ, ב. וש"נ.

(81) מגילה רפ"ג (כא, א) ובפרש"י.

(77) ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ז.

(78) בראשית ו, ג.

(79) אבות רפ"ד.

צריך רק שיהי' הרצון ללכת ברחוב ולחפש נשמות יהודיות, ואז בודאי שלא רק הילדים יגיבו וירצו ללמוד זאת, אלא יקויים מ"ש⁸² "והשיב לב אבות על בנים" — "על ידי בנים", היינו, שהילדים יפעלו על ההורים שיעשו מצדם כל מה שתלוי בהם שהילדים יקבלו חינוך על יסודי התורה והמצוה.

טז. ויש להבהיר עוד ענין בנוגע להנהגה בימים אלו — שלכאורה הוא דבר פראי:

עומדים אנו בימים שבהם זקוקים ילדים למדה הכי גדולה של חינוך בעניני יהדות — לידע כיצד לחגוג את חג הפסח, וממה צריך להזהר וכו' — "הלכות החג", שאפילו רבנים ודיינים זקוקים ללמדם עם מבוגרים במשך שלושים יום לפני החג⁸³.

ואעפ"כ, הסדר בעולם הוא — ששבוע לפני פסח, ויש מהדרים עשרה (ועוד יותר) ימים לפני פסח, נועלים רח"ל את הישיבות וחדרים ותלמודי-תורה, ושולחים את הילדים שילכו לטייל ולהשתולל ברחוב, ובלבד שלא יפריעו לאב ולאם בהכנות לחג הפסח — האב בהכנות שלו והאם בהכנות שלה, והילדים לא יודעים מה לעשות עם הזמן שלהם — במקום זה שדוקא בימים אלו זקוקים הם ביותר לענין החינוך, כדי לידע את המעשה אשר יעשון ואלה אשר לא תעשינה.

ומה גם שמדובר אודות מצוות שלילד יש חיות בהם, כיון שמרגיש שבבוא ה"סדר" נעשה בעה"ב שלם... הוא שואל את הקושיות, וכולם מסביב יושבים ושותקים ומקשיבים לקושיותיו, ואח"כ מתיישב בעל מסדר ההגדה, האב, ומסביר לו, לפי הבנתו, את התירווצים על הקושיות, ואח"כ לוקח את ה"אפיקומן" וכו' ומקבל עבורו מתנות⁸⁴ — כך שזוהו "אָ גאַנצער פאַראַד" ו"יום טוב" עבור הילדים!

צריך רק להכין את הילדים מראש שיהיו להוטים בזה ("זיי זאָלן ווערן אין דערויף פאַרקאָכט") — ולא שלקראת ה"סדר" יצטרכו לחפש עצות שלא יירדמו... — שלשים יום לפני החג, ועכ"פ מראש חודש — "יכול מראש חודש"⁸⁵, ועכ"פ החל מהשבוע שחל בו יום ראשון של פסח, ליל(ות) הסדר(ים).

ולכן: אפילו אם ב"חדרים", "תלמודי-תורה" או "ישיבות" לא

(82) מלאכי בסופו ובפרש"י.

(83) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רסתכ"ט. ע' שעג. וש"נ.

(84) ראה גם תו"מ — רשימת היומן ריש

וש"נ.

(85) מכילתא בא שם.

פתוחים כל הכיתות — בודאי ישנם כאלו שכיון שמייקרים כל שעה שיכולים לנטוע יהדות אצל ילד יהודי, ישתדלו לנצל ימים ספורים אלו, אם ע"י אלו שלומדים עמהם כל השנה כולה, או ע"י "פנים חדשות", שיצאו ב"שטורעם" מיוחד שמחפשים מדריכים ומדריכות שיאספו ילדי ישראל וילמדו עמהם הסיפור של יציאת מצרים — שיצטרכו לספר בליל הסדרים — שידעו זאת מקודם לכן בשפת המדינה, וילמדו עמהם הלכות פסח, וימשכו אותם להתכונן לחג הפסח מתוך התלהבות גדולה יותר מכמו שהוריהם מתכוננים לחג הפסח.

ואין הכוונה ל"דרשות", אלא כאמור לעיל — ללמדם ולהכניס לכך שבעוד ארבעה ימים יצטרך הוא או היא לשאול את ארבעת הקושיות, ולהבטיח שישבירו להם את ה"תירוץ" באופן שאכן יתרץ את הקושיות, ולהתכונן לחג הפסח כשר ושמח.

וכאשר יעשו זאת — בודאי יהי' הדבר בהצלחה רבה.

יז. וכשם שביצי"מ נאמר על הילדים ש"הם הכירוהו תחילה" ⁸⁶ בקריעת ים סוף, כיון שעוד בהיותם במצרים "פגשו" את הקב"ה בשעה ש"ויניקוהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור" ⁸⁷, כפירוש הספרי שהקב"ה בעצמו זן אותם בהיותם בשדה, "כצמח השדה נתתיך" ⁸⁸ — כך גם עתה, שאפילו כשחסר עדיין במעמד ומצב של "ישוב", שכל בית יהודי יהי' חדור ביהדות, תורה ומצוותי', אלא בכמה פרטים הרי זה כמו "שדה", יש לילדים אלו קשר עם הקב"ה בעצמו,

אלא שהאב והאם, האח הגדול או האחיות הגדולה, או כל מדריך ומדריכה — יכולה להיות להם הזכות למשוך את הילד או למשכו בעומק יותר לעניני יהדות, באופן שבימים האחרונים של הגלות האחרון, שהוא בדוגמת גלות מצרים, ירגיש כבר ש"בר"ה בטלה עבודה מאבותינו במצרים" ³⁰, וירגיש שעומד כבר "ביד רמה" ⁶⁶.

וזו תהי' הכנה קרובה לקיום היעוד ⁸⁹ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", בביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

* * *

יח. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה והגדת לבנך גו'.

* * *

(89) מיכה ז, טו. וראה מכתב י"א ניסן שנה זו (אג"ק ח"ל ע' קסו) — הערה ד"ה כימי. וש"נ.

(86) סוטה יא, ב.

(87) האזינו לב, יג. וראה סוטה שם.

(88) יחזקאל שם, ז. וראה סוטה שם.

יט. בהמשך להאמור בנוגע לחשיבות והנחיצות והחיוניות של ענין החינוך — הרי זה קשור גם עם א' הטעמים לענין הנקרא בשם "מבצעים":

הסדר בזה — שצריך להיות דוקא ענין של מעשה, כך, שאפילו כשצריך לדבר אודות הנחיצות דלימוד התורה, שזהו תכלית הרוחניות, עד ש"היא חכמתכם ובינתכם (אפילו) לעיני העמים"⁹⁰, הרי זה צריך להיות באופן שיהי' ניכר וכולט לעיני בשר, עי"ז שיוצאים לרחובה של עיר ומדברים שם אודות הנחיצות דלימוד התורה כו'.

ובדוגמת המבואר⁹¹ בפי' הכתוב⁹² "מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם" — שכאשר צ"ל החיבור של "הוי' אלקינו" עם "אתכם", הרי זה דוקא ע"י קיום המצוות בדברים גשמיים כו'.

ובפרט כשיש צורך לפעול ולחדור ("דערנעמען") את כל בני, באופן שאפילו יהודי אחד לא ישאר בגלות⁹³, אזי צריכים להתחיל ממטה מטה — מי שיכולים לפעול עליו רק ע"י ענין הכולט לעיני בשר.

כ. וכמדובר לעיל בארוכה⁹⁴ אודות ההוראה הנצחית שלמדים ממ"ש בתורה בנוגע לפעמוני הזהב — "ונשמע קולו בבואו אל הקודש"⁹⁵:

ובהקדמה — שבקדשי קדשים לא היו בגדי זהב (כדאיתא במדרש⁹⁶), ובמילא גם לא "פעמוני זהב", ואדרבה: שם לא הי' צ"ל הענין ד"ונשמע קולו", אלא דוקא בחשאי⁹⁷.

אבל בשעה שצריך להתחיל להלביש "בגדי כהונה" לכל אחד מישראל (ששייך ל"ממלכת כהנים"⁹⁸) — אזי מכינים עבורו בגד, מעיל, ועל שוליו פעמוני זהב, ועי"ז — "ונשמע קולו בבואו אל הקודש", היינו, שלכל לראש, עוד לפני בואו אל הקודש, שומעים את צלצול הפעמונים,

— וכפשטות הענין, שלבישת בגדי כהונה היתה צ"ל לא בעזרה, ועאכו"כ לא באולם והיכל, אלא דוקא במקום צנוע, וכבר שם, מיד כשזו

90) ואתחנן ד, ו. 94) שיחת ש"פ תצוה ס" (לעיל ע' ...).
 91) במאמר פ"ד (לעיל ע' ...). וש"נ. 95) תצוה כח, לה.
 92) שם ו, כ. 96) ויק"ר פכ"א, יו"ד.
 93) ראה גם במאמר פ"ב (לעיל ע' ...). 97) ראה לקו"ש שם ע' 339 ובהנסמן וש"נ. שיחת י"א ניסן דאשתקד סט"ז (תו"מ שם.
 חע"ו ע' 26). וש"נ. 98) יתרו יט, ו.

מהמקום שבו לבש את המעיל (כדי לבוא אל הקודש), הי' "נשמע קולו" —

ועי"ז נעשה אח"כ הענין ד"בבואו אל הקודש" — שמכניסים יהודי זה (ועל ידו גם את בני ביתו ומשפחתו) אל הקודש פנימה.

כא. וכך מושכים ומכניסים אותו ב"מבצע תורה" — לימוד התורה, "מבצע תפילין" — הנחת תפילין, "מבצע מזוזה" — קביעת מזוזה, ו"מבצע צדקה" — מצות צדקה ש"שקולה כנגד כל המצוות"⁴⁴, ועד שנעשה "בית מלא ספרים" ו"יבנה וחכמי".

ועד שבאים לתכלית העיקר — להאיר את חושך ("חשוכא") הגלות ולפעול במעמד ומצב החולין ("וואָכעדיקייט") וימי החול של הגלות, עי"ז שבזמן ד"חשוכא" שבליל שבת מאירים נרות שבת שמדליקה כל אשה בישראל, וכן כל בת בישראל — שמיד בלידתה נולדה "אשה" שבבוא הזמן יקויים בה מ"ש⁹⁹ "חכמת נשים בנתה ביתה", ולכן, מיד כששייכת להבין משהו בנוגע לתוכן ענין האור ותוכן הברכה, מחנכים אותה להאיר מסביבה עי"ז שהיא זו שתדליק נרות שבת קודש ונרות יום טוב.

ובפרט שעכשיו נוגע הדבר לערב ימים הראשונים של חג הפסח, שאז מדליקה כל בת ישראל נרות יו"ט ומברכת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", ולמחרת — עוד הפעם, ובקביעות שנה זו (שמיו"ט נכנסים מיד לשבת) — שלשה לילות רצופים שבהם מדליקים נרות של מצוה, כך, ש"בתלת זימני הוי חזקה"¹⁰⁰, שכל בת ישראל מאירה לכל בני הבית ולכל הסביבה, ובתוככי כלל ישראל — הרי זה יאיר את הימים והרגעים האחרונים של חושך הגלות.

ועי"ז נעשה "שלום בית"¹⁰¹ בין איש לאשתו, כמבואר בכתבי האריז"ל¹⁰² ש"הבאת שלום .. בין איש לאשתו"¹⁰³ קאי על הקב"ה עם כנסת ישראל (שהיא בדוגמת אשה לבעלה),

וכיון שנעשה "שלום בית" — הרי מובן מאליו ש"אשה כשרה עושה רצון בעלה"¹⁰⁴, והבעל מקיים את הציווי ליתן כל התכשיטים ולכבדה "יותר מגופו"¹⁰⁵,

99 משלי יד, א.

וראה גם תר"מ ח"נ ס"ע 209. ועוד.

100 (100) ב"מ קו, ריש ע"ב. וש"נ.

(103) פאה פ"א מ"א.

101 (101) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח רסרס"ג.

(104) ראה תדבאר פ"ט. רמ"א אה"ע

סוסס"ט.

וש"נ.

102 (102) ראה פע"ח שער הברכות פ"ז. ועוד.

(105) יבמות סב, סע"ב. רמב"ם הל'

ועאכ"כ שמוציא אותה מ"רחוב של בורסקי" (כמ"ש בזהר¹⁰⁶ סוף פרשת בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו), ומכניס אותה ל"פלטרין של מלך"¹⁰⁷ — מלך מלכי המלכים הקב"ה — שזוהי ארץ הקודש, "ארץ אשר .. עיני הוי' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה"¹⁰⁸, ומתוך שמחה וטוב לבב.

* * *

כב. כיון שסוכם שב"יום המעשה" אין לעכב יהודים משך זמן ארוך — יש רק לסיים במצוה נוספת:

ישנו ענין שהזמן גרמא במיוחד — המבצע שקשור עם חג הפסח, "זמן חרותנו", שלכן לא רציתי לדבר אודותיו ביחד עם שאר המבצעים שאודותם מדובר כבר במשך זמן ארוך יותר — שזהו המבצע של חלוקת מצה שמורה¹⁰⁹, כולל גם לספר אודות ההקדמה לזה — מכירת חמץ, ובכללות — כל הדינים הקשורים עם חג הפסח שיהי' כשר ושמח. ויש לפעול בזה בכל מקום שידו מגעת, ועד שבכל בית יהודי יהי' פסח כשר מואר ושמח.

כג. וזה יביא לידי חירות — שתמורת זה ש"השתא" "אכתי עבדי אנן"¹¹⁰, הנה "מיד הן נגאלין"¹¹¹, ובדרך ממילא¹¹² — "לשנה הבאה בני חורין", ו"לשנה הבאה בארעא דישראל",

במעמד ומצב שכל ארץ ישראל השלימה, בכל פרט ובכל ענין שבה, ועד כפשוטו "כל שעל" (כפי שנקרא שם) — יהי' שייך בגשמיות ובפשטות לעם ישראל,

כיון שזוהי "ארץ אשר .. עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"¹⁰⁸,

וכל עמי הארץ — מבלי הבט מהו היחס שלהם לבנ"י וליהדות — קורין אותה בכל שבעים הלשונות בשם "ארץ הקודש"¹¹³, ואפילו לשיטתם, הטעם האמיתי היחיד בזה הוא — להיותה הארץ שעלי' כרת

אישות פט"ו הי"ט. שו"ע אדה"ז חו"מ הל' ס"ד (תו"מ חע"ו ריש ע' 14). וש"נ.
 אונאה בסופן. וש"נ. (110) ע"פ מגילה יד, א. וש"נ.
 106) ח"ג קטו, ב. (111) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
 107) במדבר"ר פי"ט, יג. יל"ש עקב רמו (112) ראה סה"ש תש"ה ריש ע' 83. וראה תתסז.
 גם סה"ש תש"ח ריש ע' 200.
 108) עקב יא, יב. (113) ראה גם תו"מ חס"ה ס"ע 199.
 109) ראה גם שיחת י"א ניסן דאשתקד וש"נ.

הקב"ה ברית עם אברהם "לך אתננה ולזרעך עד עולם"¹¹⁴, באמרו, שזוהי ארץ שבה ניכר ונראה אלקות "מרשית השנה ועד אחרית שנה".

ההלואי היו מלכתחילה באים אל כל עמי הארץ בטענה זו,

— שכיון שהם בעצמם, כל עם וכל אחד מבני העם, קורין אותה בשם "ארץ הקודש", הרי "הוראת בעל דין כמאה עדים"¹¹⁵, כך, שבאיזה אופן שירצו אח"כ לסלף את הפשט, ישנו הפסק שהוא בעצמו מודה בתיבות "ארץ הקודש", שזוהי ארץ ששייכת ל"עם קדוש"¹¹⁶, "גוי אחד בארץ"¹¹⁷, שעושים מ"ארץ" ענין של אחדות⁴⁸ —

ואז היו מזמן מתבטלים כל הבלבולים וכל הקשיים, ולא היו מגיעים, רח"ל, למעמד ומצב שבו נמצאים עתה.

אמנם, "תשועת ה' כהרף עין"¹¹⁸, ובודאי — כלשון הרמב"ם¹¹¹: "הבטיחה תורה" — ש"סוף ישראל לעשות תשובה", ועוד לפני שאר הענינים — יכריזו גלוי לעין כל, שארץ ישראל שייכת לעם ישראל, בגלל שעם ישראל קשור עם תורת ישראל, שניתנה מאלקי ישראל, מהקב"ה, ש"הוי' אחד ושמו אחד"¹¹⁹,

ו"אמת מארץ תצמח"¹²⁰ — ש"מציון תצא תורה ודבר הוי' מירושלים"¹²¹, שמשם יצא ה"קול" לכל העמים, ועאכו"כ לבניי — שיש לנו ארץ קדושה, תורה קדושה ומצוות קדושים, וכל אחד מאתנו שייך לעם ישראל הקדוש, ובמילא צריך הוא ללמוד את התורה הקדושה ולקיים את המצוות הקדושים,

ואע"פ שלעת-עתה אינו יכול עדיין לפעול על עצמו לקיים את כל המצוות — הרי הוא מקיים מצות אחת, שתים, שלש, עשר מצוות, ויש לו הבטחה ש"מצוה גוררת מצוה"¹²², עד שיהי' באופן ד"מלאים מצוות כרימון"¹²³,

ולאח"ז נעשה "פעמון זהב ורימון פעמון זהב ורימון"¹²⁴, באופן ש"נשמע קולו" שעם ישראל הוא "בבואו אל הקודש"⁹⁵ — שהולך עם משיח צדקנו לארץ הקודש, וכאמור, ארץ השלימה, ע"י תורה שלימה,

(119) זכר' יד, ט.
 (120) תהלים פה, יב.
 (121) ישע' ב, ג. ועוד.
 (122) אבות פ"ד מ"ב.
 (123) ברכות נו, א. וש"נ.
 (124) תצוה כח, לד.

(114) לך לך יג, טו.
 (115) גיטין מ, ב. וש"נ.
 (116) ואתחנן ז, ו. ועוד.
 (117) שמואל"ב ז, כג. ועוד.
 (118) ראה בהמצויין בנרות שבת (ירושלים תש"ה) כרך ג ע' מב; נא; סו. מנחה ליהודה (ירושלים תש"י) ע' 27-8.

וע"י שלימות העם, ובשלימות הגוף והנשמה גם יחד, בדרכי נועם, ומתוך שמחה וטוב לבב — "שמחת עולם על ראשם"¹²⁵.

כד. ובתור התחלה טובה,

— ובפרט בעמדנו בעיצומן של ההכנות והתחלת "זמן חרותנו", כמדובר בשבת¹²⁶ אודות הפסק של רבינו הזקן בשו"ע¹²⁷ ש"בשבת הגדול היתה התחלת הגאולה והנסים" —

הנה ע"פ מארז"ל "גדולה צדקה (ש"שקולה כנגד כל המצוות"¹²⁸) שמקרכת את הגאולה"¹²⁸, וכמ"ש¹²⁹ "ציון במשפט תפדה ושבי" בצדקה" — יתנו עתה, לכל מי שרוצה לקבל את השליחות, ב' שטרות, כדי ליתן א' מהם (או חילופו) — בשליחותי (ובהוספה מדילי) — לצדקה עבור "מעות חיטים", שזהו ענין שהזמן גרמא [נוסף על האמור לעיל (סכ"ב)] אודות המבצעים הקשורים במיוחד עם חג הפסח, נוסף על כל שאר ששת המבצעים], והשטר הב' — לעשות בו כרצונו וכו'.

ייעשו בכל ענינים מתוך שמחה וטוב לבב, ועד ש"שמחה פורץ גדר"¹³⁰ — שתפעל שריפת הגדרים וה"שיריים" של כתלי הגלות¹³¹,

ואז יראו שישנה הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו "היום" ממש — ביום הזה, "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר"¹³², ובעגלא דידן.

כדי שיהי' הענין באופן מסודר, וכדי לזכות את אלו שכבר התחילו במצות הפצת היהדות והמעיונות במיוחד, החל מששת מבצעים, וגם המבצע של חג הפסח — יעלו לכאן אלו שהשתתפו בזה, והם יהיו השלוחים להמשיך גם במבצע זה — לחלק לכל אחד ב' השטרות, וכמובן גם ש"מצוה בו" — גם לעצמם. וכאמור לעיל — מתוך שמחה וטוב לבב.

(ואח"כ הוסיף:) שיהי' בסדר מסודר, ואף אחד לא יקח יותר מב' שטרות, כיון שאין כאן ענין של כמות; זהו ענין של איכות.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לכאו"א מה"טנקיסטים" שיחיו שטרות של דולר, לתת לכאו"א מהמסובים ב' שטרות, כנ"ל.

125) ישע"י לה, יו"ד, נא, יא.
 126) שיחת ש"פ צו, שה"ג בתחלתה ועוד.
 127) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ו ע' שעב (נעתק ב"היום יום" בתחלתו).
 128) אר"ח סת"ל ס"ב, וש"נ.
 129) ב"ב יו"ד, א.
 130) ישע"י א, כז.
 131) ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.
 132) ישע"י מ, ה.

בסיום החלוקה נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א להרב יוסף הלוי וויינברג חבילת שטרות של דולר עבור הנשים והבנות שבעזרת נשים. ואמר לו, שאם לא יהי' מספיק, יאמר לאלו שלא קיבלו שיוכלו לקבל מחבר "מזכירות".

* * *

כה. דובר כמ"פ שיש לקשר גם עם פרשת השבוע — ע"פ תורת רבינו הזקן בזה¹³³:

שיעור חומש היומי של יום הראשון — שנמשך גם בלילה, שהרי בעניני קדשים "לילה הולך אחר היום"¹³⁴, ובפרט קודם חצות לילה — הוא: "ויהי ביום השמיני"¹³⁵, ומפרש רש"י, ש"אותו היום נטל עשר עטרות".

והפירוש בזה — כמבואר בלקו"ת ש"שמיני" ענינו בספירות הוא ספירת הבינה¹³⁶, שכוללת ג' ראשונות¹³⁷.

ועד"ז גם בפשטות: ספירת הבינה היא "עלמא דחירותא"¹³⁸. וכאשר יהודי נמצא במעמד ומצב של חירות, וחירות אמיתית, הרי זה כולל כל המעלות, וביכלתו למלא כל השליחויות וכו'.

כו. והנה, ענין החירות מתחיל מהעסק בתורה, כמאמר הברייתא (בלשון המשנה) באבות פרק ששי¹³⁹: "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה".

והענין בזה — שעוד באמצע עומק הגלות, "בקרוב הארץ", ביכלתו של כל אחד מישראל להיות שם במעמד ומצב שתורת אמת אומרת שהוא "בן חורין". ומזה מובן מה שיש ביכלתו לפעול — בשעה שאין עליו מדידות והגבלות כלל.

ולכן מבקשים ומעוררים ומרעישים כו' שיהי' הענין של "מבצע תורה", ועד שיהי' "בית מלא ספרים", ובספרים אלו אכן ילמדו ויתפללו בפועל ממש, עד שכל בית יהודי יהי' בבחינת "יבנה וחכמי".

וכיון ש"אורייתא וקוב"ה כולא חד"¹⁴⁰, הנה ע"י התורה נעשים גם

133) ראה סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך

138) ראה לקו"ת דרושי ר"ה ס, ב. וש"נ. (נעתק ב"היום יום" ב חשון).

139) מ"ב.

140) זהר הובא בתניא פ"ד, רפכ"ג. וראה

134) חולין פג, סע"א. וש"נ.

זהר ח"א כד, א. ח"ב ס, א. תקו"ז ת"ו (כא,

135) ר"פ שמיני.

ב). תכ"ב (סד, א). ועוד.

136) שמע"צ פד, ג.

137) שה"ש ח, ג.

"ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד"¹⁴¹, ועוד יותר מאשר ע"י קיום המצוות, כמבואר בארוכה בתניא¹⁴², ובפרט ע"פ המבואר בתחלתו¹⁴³ שזהו באופן ד"יחוד נפלא".

כז. והענין כפשוטו:

כל אחד מישראל, שבודאי היתה לו קביעות עתים בתורה עד עתה — יש לו להוסיף בזה "כהנה וכהנה"¹⁴⁴,

ולעשות זאת מתוך מצב של חירות, מבלי להתחשב ב"מלך זקן וכסיל"¹⁴⁵ שרוצה להטיל את עולו — שהרי הקב"ה אומר "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין"¹⁴⁶,

וכמבואר הפירוש בזה¹⁴⁷, שכשם ש"תבלין" ממתק את המאכל שיהי' מאכל טוב ונעים יותר מאשר סתם מאכל, כך פועלים גם הענין ד"ואהבת .. בכל לבבך"¹⁴⁸, "בשני יצריך"¹⁴⁹,

ועד שבאים ל"בכל מאדך"¹⁴⁸, "בכל ממונך"¹⁴⁹ — שהקב"ה נותן "ממונך" כפשוטו, "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"¹⁵⁰, ויהודי מנצל את הכסף כדי לעבוד את הקב"ה "בכל מאדך", "בכל ממונך", ועד באופן של "בכל מאדך" שלמעלה ממדידה והגבלה¹⁵¹.

וענין זה מביא אותו ל"טובה הארץ מאד מאד"¹⁵² — לקבל את ה"נחלת עולם" של ארץ הקדושה לעם קדוש, בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, "ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים"²⁶.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "ופרצת", ואח"כ צוה לנגן הניגון "אני מאמין"].

* * *

כח. הביאור בדברי הרמב"ם¹⁵³ "בכל דור ודור"¹⁵⁴ חייב אדם

(141) ראה זח"ג עג, א.	(150) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.
(142) פכ"ג.	(151) ראה תו"א מקץ לט, סע"ג ואילך.
(143) פ"ה.	ובכ"מ.
(144) ראה סנהדרין כא, א.	(152) שלח יד, ז.
(145) קהלת ד, יג.	(153) הל' חמץ ומצה פ"ז ה"ו.
(146) קידושין ל, ב. וש"נ.	(154) וכפי שצויין במכתב (דר"ח ניסן
(147) ראה גם תו"מ חס"ו ס"ע 197. וש"נ.	שנה זו — אג"ק ח"ל ע' קנב) שרבינו הזקן
(148) ואתחנן ו, ה.	בתניא (רפמ"ז) מוסיף: "וכל יום ויום".
(149) ברכות רפ"ט. ספרי ופרש"י עה"פ.	

להראות (ולא כבמשנה¹⁵⁵, וכ"ה ברמב"ם בנוסח ההגדה: "לראות") את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא עתה משעבוד מצרים¹⁵⁶ — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁵⁷ בלקו"ש חי"ב ע' 39 ואילך.

(וסיים:) ויה"ר שבימים שלפני חג הפסח יקיים כל אחד בעצמו הענין ד"לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים" — שהענין ד"לראות" הוא לכל הדעות.

וכפי שמפרש רבינו הזקן¹⁵⁸ ש"היא יציאת נפש האלקית ממאסר הגוף. . ליכלל ביחוד אור א"ס ב"ה ע"י עסק התורה והמצות בכלל ובפרט בקבלת עול מלכות שמים בק"ש כו", והרי בק"ש אין מלכתחילה הענין ד"לראות" — שאין חיוב ואפילו לא הידור להשמיע ק"ש שגם מישהו אחר ישמע¹⁵⁹; וכיון שמשווים ק"ש ליצי"מ, מתעוררת השאלה אם גם הענין דיצי"מ הוא לגמרי כמו ק"ש, שאין חיוב "להראות", אלא שבליל פסח ישנו ענין נוסף — לימוד מיוחד ממ"ש "והגדת לבנך", אבל אין זה באותו התוקף כמו הענין דיצי"מ.

והעיקר — שיהי' כמו ביצי"מ, "כימי צאתך מארץ מצרים"⁸⁹, שכל אחד מישראל יצא מהגלות⁹³,

אבל זהו ענין ששייך אך ורק לבנ"י,

וכהפתגם הנפלא של רבינו הזקן במהדורא קמא של אגרת התשובה¹⁶⁰: "יש להבחין במה נפלינו אנחנו עמו ב"י מכל העם אוה"ע", שאצל בנ"י, גם מי שנמצא בתחתית המדריות, "אפילו הוא רשע, ואת פושעים נמנה¹⁶¹ — בשם ישראל יכונה, פושעי ישראל", ואילו אצל אוה"ע, "אפילו חסידיהם. . (שהרמב"ם פוסק¹⁶² ש"יש להם חלק לעולם הבא"). . חסיד אומות העולם נקרא",

וכאשר סוחרים מישהו מחסידי אומות העולם ועושים ממנו ענין של תקלה, רח"ל, עבור בנ"י, ואפילו עבור אומות העולם, הרי זה ענין של היפך הטובה שעושים לגוי, ועאכו"כ לכללות בנ"י, ולכן, צריך להתבטל כל הבלבול עם הענין של "מיהו יהודי",

(159) ראה גם שו"ע אדה"ז אור"ח סוס"א.
(160) קה"ת תשמ"ב — ע' תקו ואילך. וראה גם תו"מ חס"ט ס"ע 261. וש"נ.
(161) לשון הכתוב — ישע"י נג, יב.
(162) הלי' תשובה פ"ג סה"ה. הלי' עדות פי"א ה"י. הלי' מלכים פ"ח ה"יא.

(155) שבערה 26.
(156) כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר, שלעת-עתה לא מצא מישהו שיתעכב להסביר וליישב חילוקים אלו.
(157) בשילוב המשך הביאור — בשיחת אחרון של פסח שנה זו.
(158) תניא שם.

באופן שיהי ברור שיהודי הוא מי שיודע ש"הכסא שלם" ו"השם שלם"¹⁶³, ויודע ש"מלחמה להוי' בעמלק מדור דור"¹⁶⁴, וצ"ל מחיית זרעו של עמלק, כמ"ש¹⁶⁵ "תמחה (מחה אמהה¹⁶⁴) את זכר עמלק",

— וכלשון הידוע¹⁶⁶ מבעל "תורת חסד" (שהי' תלמיד של רבותינו נשיאינו), שלאחרי כל הפלפול ושקו"ט אם צריך לומר "זְכַר" (בצירי) או "זְכָר" (בסגול), סיים: "זְכַר" — "זְכָר", ובלבד שימחה זכר עמלק — לבטל את הענין ד"עמלק" בגימטריא "ספק"¹⁶⁷, ולבטל הענין ד"אשר קרך בדרך"¹⁶⁸ — מה שיש עדיין באיזה מקום איזו קרירות לעניני ה' ותורתו, ארץ הקודש ועם קדוש,

וכאשר יהי' הענין ד"תמחה את זכר עמלק" כפי שנעשה ע"י כל אחד מישראל — אזי נזכה לקיום שלש המצוות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ הקודש¹⁶⁹: למנות להם מלך — מלכא משיחא, ולהכרית זרעו של עמלק (שזה נכלל במ"ש הרמב"ם²⁷ בנוגע למשיח ש"ילחם מלחמות הוי' וינצח"), ולבנות בית הבחירה (ובלשון הרמב"ם: "בנה מקדש במקומו"), ובקרוב ממש.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן הניגון "אני מאמין". ואח"כ

אמר:]

אלו שצריכים לברך ברכה אחרונה — מסתמא לא ישכחו לברך ברכה אחרונה, ובקרוב נזכה "לאכול מפרי" ולשבוע מטובה", בביאת משיח צדקנו.

(167) ראה כתר שם טוב בהוספות סק"ח. סה"מ עזר"ת ע' קפב. עטר"ת ע' רצד. תש"ט ע' 40; ע' 65. ועוד.

(168) תצא שם, יח ובפרש"י.

(169) סנהדרין כ, ב. ספרי פ' ראה יב, יו"ד. ועוד. רמב"ם הל' מלכים בתחלתן.

(163) ראה תנחומא ס"פ תצא. פרש"י ס"פ בשלח.

(164) בשלח שם.

(165) תצא שם.

(166) ראה קצות השולחן ח"ג בסופו

בהערות. וראה גם ת"ר מ"ח ע' 429. וש"נ.

הוספה

בי"ה, כטי' ניסן תשי"ט

ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ

מוה' יוסף חיים הכהן שי

וזוגתו מרת מלכה רייזיל תחי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ז ניסן עם המצורף אליו, ובטח בינתים קבל מכתבי שלי, ויאשר בהזדמנות הבאה.

הנניתי ממ"ש שהתחיל ללמוד פרקי אבות ברבים, ולפלא קצת מה שאינו מזכיר ע"ד פעולות בהנוגע לפסח, לבד איזה מלים שסידר התועדות באחרון של פסח, ותקותי שבטח חלק מצה שמורה וכן נצל הזמן דהתעוררות לדבר בעניני חמץ ומצה ברוחניות, ואולי גם עדי"ז ימלא בהזדמנות הבאה.

ויהי רצון שכיון שנמצאים אנו בין חדש ניסן, חדש הגאולה והנסים, וחדש זיו, בו נולדו זיוטני עולם, וידוע דבר האריז"ל, כשהימים נזכרים (ה"ה גם) ונעשים, הנה יתוסף בכל עניניו הפרטים והכללים, בתוככי כלל אחב"י, חירות וגאולה להרבות זיו גם בעולם, זיו והארות מעשיות אבותנו, וכמבואר בתניא שכל אבריהם ועשיותיהם רק לרצון העליון לבדו כל ימיהם.

בברכה.

מוה' יוסף חיים הכהן .. מרת מלכה רייזיל: רוזנפלד, פריסקא. אגרות נוספות אליהם — אג"ק ח"י"ח אגרת ו'תשא. ו'תשפט. אליו — אג"ק ח"י"ז אגרת ו'שמא. ח"י"ח אגרת ו'תריב, ובהנסמן בהערות שם.

חלק מצה שמורה: ראה שיחת ש"פ תזריע-החודש, מבה"ח וער"ח ניסן, ה'תשי"ד — נדפסה בתור"מ התועדויות ח"י"א (תשי"ד ח"ב) ע' 177 ואילך. וש"נ.

ויהי רצון שכיון שנמצאים כו': בנוסח דומה (שנשלח לכו"כ) — ראה גם אג"ק ח"י"ח אגרות ו'תתלא"ב. ו'תתלה. ו'תתנג.

חדש ניסן, חדש הגאולה והנסים: ראה שמו"ר פט"ו, יא. ברכות נז, רע"א.

חדש זיו, בו נולדו זיוטני עולם: מלכ"ס-א ו, א. ר"ה יא, א.

דבר האריז"ל, כשהימים נזכרים (ה"ה גם) ונעשים: אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בספר תיקון שובבים. הובא ונתבאר בספר לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

וכמבואר בתניא שכל אבריהם כו': פכ"ג (כח, ב).

ב

בי"ה, ח' אייר תשי"כ

ברוקלין

ש"יב הרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' שמואל מנחם מענדל שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מתפארת שבתפארת, יום הולדת כ"ק אדמו"ר
מוהר"ש זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, ושלאחריו, במ כתב ר"פ מעניני אני"ש
והפעולות דצעירי אגו"ח.

ולפלא גדול, שכנראה מהידיעות שנתקבלו וכן ניכר גם מבין שיטי מכתבו
הוא, נתמעט מספר האישים בעלי שם שחלקו להם מצה וכן בכלל המשתתפים
במבצע זה, בה בשעה שההכרח להעלות בקדש בענינים כאלו, וכהנה וכהנה,
וכמובן וגם פשוט.

ויהי רצון שעכ"פ מכאן ולהבא — יהי דוקא באופן כזה, וגם למלאות
מה שלא נעשה ככל הדרוש בעבר — מתאים להמבואר באגה"ת סוף פרק ט':
הי' רגיל לקרות דף אחד וכו'. ובפרט דאזלין מזמן חירותנו ומתקרבים לזמן
דחרות על הלוחות — וכמבואר במכתבי הכללי לחג הפסח — ונמצאים בשנת
המתאים להסתלקות הילולא של הבעשי"ט ז"ל.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

מ. שניאורסאהן

ב

מצילום האגרת.

מוה' שמואל מנחם מענדל: ש"ס, ירושת"ו. אגרות נוספות אליו — אג"ק חל"ב אגרת
יא'תקפב, ובהנסמך בהערות שם.
שחלקו .. מצה .. המשתתפים במבצע זה: ראה גם אג"ק חי"ט אגרת ז'ערה. ז'רצב (ע' רצא).
ז'שיז.

להעלות בקדש: ראה ברכות כח, א. וש"נ.

דחרות על הלוחות: תשא לב, טז.

במכתבי הכללי לחג הפסח: אג"ק חי"ט אגרת ז'רנז.

ג

בי"ה, א' אייר תשכ"א

ברוקלין

האברך יוסף שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מכ"ו ניסן, בו כותב ר"פ מהלימודים
הפעולות אשר בחדשים האחרונים.

ובעת רצון יזכירו את כל אלו שכותב אודותם, על הציון הקי' של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. ובפרט בקשר עם פעולות האמורות, אשר
זכותם תעמוד להם בהמצטרך.

והתקוה חזקה שההצלחה בעבר — תעודדס להוסיף בפעולות כהאמורות
כנהה וכנהה, ולא עוד אלא שדוקא מתוך שמחה וטוב לבב. ובפרט שרואים
במוחש שהם הן המוסיפות בהצלחת הפעולות.

לפלא שאינו מזכיר מהפעולות שקשורות במיוחד במבצע שמורה,
ובכללות דימי ניסן, הוא חדש הגאולה מכל ענינים מבלבלים.

בברכת הצלחה בכל האמור ולבשו"ט

מ. שניאורסאהן

ד

בי"ה. י"ח תשרי תשי"ז

ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ כו' מוה' . . . שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב שעוסק הוא ואיזה מחבריו בצרכי צבור בעניני
כשרות ושעל ידי זה נתמעט הפנאי שלהם על עסק בתורה.

וכיון שזכות הרבים מסייעתם, כי מסייעים הם הרבים בכשרות האכילה,

ה

מצילום האגרת.

האברך יוסף: הרטמן, לוד. אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ו אגרת ט'תתקכו (ע' תיז),
ובהנסמן בהערות שם.

במבצע שמורה: חלוקת מצה שמורה.

ניסן . . . חדש הגאולה: ראה שמו"ר פט"ו, יא.

על ידי זה נעשה מוחם ולבם זכים אלף פעמים ככה כלשון רבנו הזקן בעל התניא והשו"ע, אף שמוכרח שיהי גם להם קביעות עתים בתורה בכל יום וגם בתורת החסידות, אבל יחזיקו גם כן בפעולתם בעניני כשרות, והשי"ת יצליחם.
בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד

נעשה מוחם ולבם זכים אלף פעמים ככה כלשון רבנו הזקן: תו"א בתחלתו (א, ב).

לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח הרב התמים ר' שלום ע"ה

בהרה"ח הרה"ת ר' ארי' דוב ע"ה

איידעלמאן

שליח כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו למדינת מרוקו

למעלה מששים שנה

נלבי"ע יום ועש"ק, ב' דחג הפסח, ט"ז ניסן ה'תש"פ

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתו
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות